

A Fővárosi Ítéltábla a Győző és Lencs Ügyvédi Iroda (fél címe 1, ügyintéző: dr. Győző Gábor ügyvéd) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek, dr. ... jogtanácsos által képviselt alperes neve(**alperes neve**) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. február 2. napján meghozott 24.P.24.432/2015/31. számú ítélete ellen a felperes részéről 32. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részeit nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 10.000 (Tízezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak az illetékügyi hatóság felhívására 32.000 (Harminckétezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés szempontjából irányadó tényállás szerint 2010. március 1. napján 0 óra 30 perckor az alperes állományába tartozó rendőrök elfogató parancs alapján állították elő az akkor 7 hónapos terhes felperest, és lakóhelyéről a alperes neve(a továbbiakban: ...) ... Rendőrkapitányságára vezették elő. A felperes terhességéről az intézkedő rendőrök tudomást szereztek.

A ... rendőrkapitányságra érkezve a felperes ruházatának átvizsgálását az előállító helyiségbe történő elhelyezését megelőzően a körlet folyosójának beugró részén végezték el. A felperest az orvosi vizsgálat elvégzésének szükségességéről nem nyilatkoztatták.

A felperes előállító helyiségben történő elhelyezése 8 óra 18 percig tartott, ekkor kezdődött a gyanúsított kihallgatása, majd 9 óra 42 perckor szabadították.

A felperes 2010. március 8. napján panaszt terjesztett elő az eljárás során alkalmazott rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

A ... Panasztestület a 340/2010. (VI. 16.) számú állásfoglalásában megállapította, hogy a vizsgált rendőri intézkedések sértették a panaszos tisztességes eljáráshoz, a személyes szabadsághoz és integritáshoz, az emberi méltósághoz, a testi épséghez, egészséghez való jogát, továbbá az embertelen megalázó bánásmód tilalmába ütköztek. Az ... (a továbbiakban: ...) a 2010. október 15. napján kelt 29000/105/402/38/2010.RP. számon hozott határozatával a rendőri intézkedés elleni

panaszt a magánlakás sérthetlenségéhez és a személyes adatok védelméhez való jog, az élethez és a testi épséghez való jog, az emberi méltósághoz való jog, az egészséghez való jog, a jogorvoslathoz való jog, valamint a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme tekintetében elutasította, ugyanakkor a személyes szabadsághoz való jog sérelmét illetően a panasznak helyt adott. A felperes ezen határozatot keresettel támadta a bíróság előtt egyebek mellett arra hivatkozással, hogy az előállító körlet folyosóján történő ruházat átvizsgálás kapcsán sérült az emberi méltósághoz való joga, valamint kifogásolta azt is, hogy az előállítás alatt az orvosi vizsgálatára nem került sor.

A Fővárosi Törvényszék a 2012. november 13. napján kelt 27.K.34.159/2011/4. számú kiegészített ítéletével a határozat panaszt elutasító részét hatályon kívül helyezte és ebben a körben a hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte. A jogerős ítélet ellen az ... felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A Kúria a 2013. november 13. napján kelt Kfv.II.37.121/2013/8. számú ítéletében megállapította, hogy az ... felülvizsgálati kérelme az eljárási kifogás tekintetében alapos, az anyagi kifogások tekintetében kisebb részben alapos. A rendőri intézkedés elleni panasznak a ruházat átvizsgálása és az orvosi ellenőrzés elmaradása tekintetében helyt adott, a panasz egyéb részei vonatkozásában a 2011. augusztus 30. napján 29000/105/402/68/210.RP. számon hozott határozatban foglaltakat tartotta fent.

A felperes a keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy azzal, hogy az alperes állományába tartozó rendőrök 2010. március 1. napján foganatosított rendőri intézkedés során indokolatlanul hosszú ideig állították elő, nem biztosítottak zárt helyiséget a ruházata átvizsgálásához és az orvosi vizsgálatról nem tájékoztatták – megsértette a személyes szabadsághoz, az emberi méltósághoz, a testi-lelki egészséghez fűződő jogát.

Kérte az alperes kötelezését arra, hogy magánlevél útján fejezze ki sajnálkozását, továbbá igényt tartott 800.000 forint nemvagyoni kártérítés és ezen összeg után 2010. március 1. napjától járó kamat megfizetésére.

Az alperes az érdemi ellenkérelmében a kereset jogalapját nem, csupánösszecszerűségét vitatta. Előadta, hogy a felperes őrizetbe vételére elfogatóparancs alapján került sor, a ruházat átvizsgálását illetéktelen személy nem láthatta, és a felperesnek vagy születendő gyermekének egészségi állapotát az eset nem befolyásolta.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy az alperes azzal, hogy a felperest 2010. március 1. napján 0 óra 30 perctől 8 óra 18 percig fogva tartotta, megsértette a felperes személyi szabadsághoz fűződő jogát, továbbá azzal, hogy nem biztosított zárt helyiséget a felperes ruházat átvilágításához, megsértette a felperes emberi méltósághoz fűződő jogát. Kötelezte az alperest, hogy felperes felé magánlevél útján fejezze ki a jogsértés miatti sajnálkozását, és részére 15 napon belül fizessen meg 500.000 forintot, valamint ezen összeg után 2010. március 1. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot és 31.750 forint perköltséget.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 18.000 forint kereseti részilletéket, és megállapította, hogy 30.000 forint illetéket az állam visel.

Határozatát a felperes által is hivatkozott a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 75. § (1) bekezdése, 76. §-a, 84. § (1) bekezdése, valamint a régi Ptk. 339. § (1), 349. § (1), és 355. § (1) bekezdéseire alapította.

A felperesnek a orvosi vizsgálat elmulasztásával kapcsolatos kérelmére rögzítette, hogy az alperes a perben elismerte, hogy a nyilatkoztatási kötelezettségének nem tett eleget, azonban ez önmagában a felperes testi épséghez és egészséghez való jogát nem sérti. A felperes nyilatkozatainak tartalmából azt állapította meg, hogy lényegében a testi épséghez, egészséghez fűződő jogának a megsértését állítja. Az alperes helyesen érvelt azzal, hogy a testi épséghez való jog az Alkotmány 54. § (1) bekezdésében foglalt élethez való jogból vezethető le. A Ptk. fent idézett 76. §-a is ezen jogot nevesíti személyiségi jogként.

Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a testi épséghez, egészséghez való jog megsértése megállapításához olyan konkrét hátrány (sérülés, egészségromlás) bekövetkeztének bizonyítása szükséges, amely a személyiségi jogsértést megalapozza. A felperes által hivatkozott alhasi fájdalmakkal kapcsolatban beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem véleményezhető közvetlen ok-okozati összefüggés a stresszhelyzet és az alhasi fájdalom között. Ugyanígy nem volt igazolható az sem az orvosszakértői vélemény alapján, hogy kizárólag az elszenvedett stressz okozta az alhasi fájdalmakat, valamint hogy az orvosi vizsgálat elmaradása váltotta ki azokat. Az orvosszakértői vélemény általánosságban rögzíti, hogy alhasi fájdalmak származhatnak stresszhelyzettől is, de alhasi fájdalmat 7 hónapos terhesnél nemcsak stresszhelyzet okozhat. Mindezek alapján a felperes kereseti kérelmének megfelelően az orvosi vizsgálat elmaradása mint jogellenes magatartás ugyan az alperes részéről megállapítható volt, azonban azzal ok-okozati összefüggésben felperest ért hátrány nem volt kimutatható. Az orvosi vizsgálat elmaradása önmagában nem alkalmas a személyiségi jogsértés megállapítására. Mindezek alapján a bíróság ebben a körben a felperes keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen elsődlegesen annak a kereseti kérelme szerinti megváltoztatása érdekében a felperes nyújtott be fellebbezést. Kérte annak megállapítását is, hogy az alperes megsértette a testi épséghez, egészséghez fűződő jogát, továbbá a nem vagyoni kártérítés összegének a 800.000 forintra történő felemelését, és a szakértői bizonyítás során felmerült költség viselésében az alperes marasztalását.

Másodlagosan – közelebbi indokok előadása nélkül – indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak az új eljárás lefolytatására történő utasítását.

Fellebbezése indokaként előadta, hogy az elsőfokú bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (későbbiekben: Pp.) 206. § (1) bekezdésébe ütközően okszerűtlenül mérlegelte a rendelkezésre álló adatokat, amikor figyelmen kívül hagyta, hogy az orvosszakértői vélemény akként fogalmaz, hogy „nem kizárólagosan az előállítás okozhatta az alhasi fájdalmakat” – amit valamennyi peradat mérlegelésével úgy is lehet értelmezni, hogy igazolt az elsőfokú bíróság által hiányolt okozati összefüggés, azaz nem kizárt, hogy a felperes alhasi fájdalmainak kiváltó oka az alperes előállítása volt.

Az alperes nem vonta kétségbe egyébként sem azt a hivatkozását, hogy ezek a fájdalmai az előállító helységben keletkeztek, így nyilvánvaló kiváltó okként lehet hivatkozni a rendőri elővezetésre. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a perbeli eset a várandósságát és a magzatot is hátrányosan érintette.

Mindezek értelmében az egészséghez való jogának megsértését megállapíthatónak, a nem vagyoni kártérítés összegének a 300.000 forinttal történő felemelését is indokoltnak találta. A jogorvoslati kérelmének helyt adó döntés pedig nyilvánvalóan maga után kell, hogy vonja az elsőfokú perköltség körében jelentkező, – az eljárás során általa előlegezett – szakértői díjnak az alperes által történő viselését is.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helyes indokainál fogva történő helybenhagyására irányult.

A fellebbezés megalapozatlan.

Mindenek előtt rögzíti a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetnek részben helyt adó, az alperesi jogsértést megállapító, a nem vagyoni kár megfizetése iránti kötelezettséget, és az egyéb objektív szankciót rögzítő rendelkezése a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján – fellebbezés hiányában – jogerőre emelkedett. Az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét ezt meghaladó részében a Pp. 253. § (1) bekezdése alapján érdemben bírálta felül, a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között, ugyanis nem volt ok annak hatályon kívül helyezésére.

Az elsőfokú bíróság a személyiségi jogi perben a kereset elbírálásához szükséges bizonyítást lefolytatta, melynek eredményeként meghozott – indokaiban is helyes – érdemi döntésével az ítéletábra maradéktalanul egyetért, ezért azt a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján hagyta helyben.

A felperes fellebbezésében felhozottakra az ítéletábra az alábbiakat emeli ki.

A Pp. alapelvi szinten rögzített 3. § (5) bekezdésében foglaltak szerinti szabad bizonyítási rendszerben a bizonyítás célja a bírói meggyőződés kialakítása, melynek – az adott életviszony sajátosságaihoz mérten – lehetőség szerint a bizonyosság fokáig kell elérnie. A teljes, kétségmentes bizonyítás eredményén nyugvó bírói döntés meghozatalának a lehetőségét a jogviszony sajátosságai mellett az arra kötelezett fél által felajánlott bizonyítás sikere befolyásolja.

A bíróság érdemi határozata jogi indokolásában ad számot a peradatokat mérlegelő, értékelő tevékenységéről a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések figyelembevételével.

Az irányadó bírói gyakorlat következetes annak mikénti megítélésében, hogy a bizonyítékok okszerű mérlegelése a másodfokú bíróságot is köti (BH 2006. 403.).

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a felperesnek a testi épséghez, egészséghez fűződő joga megsértésére alapított kérelmét illetően a Pp. 177. § (1) bekezdése alapján igazságügyi szakértő bevezetéséről rendelkezett a perbe, aki aggálytalan 19. és 25. szám alatt csatolt szakértői véleményében megállapította, hogy nem mutatható ki közvetlen ok-okozati összefüggés a felperes által hivatkozott stresszhelyzet és a felperes alhasi fájdalmai között, illetőleg, hogy ez utóbbi bántalmakat kizárólag a perbeli stresszhelyzet idézhette volna elő.

Nem kétséges, hogy a perben felmerült olyan kérdés megítélésben, amelynek megválaszolása különleges szakértelmet igényel, meghatározó jelentősége van az igazságügyi szakértői véleménynek. A felperes a jogorvoslati kérelmében az elsőfokú bíróságnak a szakértői véleménnyel kapcsolatos mérlegelési, értelmezési tevékenységét támadta – teljesen alaptalanul.

A ... által készített igazságügyi orvosszakértői véleményt az elsőfokú bíróság helyesen értékelte, a bírói kérdésekre adott szakértői válaszok eltérő – a fellebbezésben foglaltak szerinti – értelmezésére nincs jogszabályi lehetőség. Az elsőfokú bíróság döntése nem iratellenes, avagy logikai hibáktól terhes, így nincs mód a peradatoknak a Pp. 253. § (2) bekezdése szerinti újraértékelésére és ennek eredményeként a felperes fellebbezési kérelmének helyt adó, az elsőfokú rendelkezéseket részben megváltoztató másodfokú határozat meghozatalára.

A fellebbezésben felhozottakra további megjegyzést érdemel, hogy a felperes arra hivatkozott, hogy az ő – alperes által kétségbe nem vont – perben tett személyes nyilatkozata szerint az előállító helyiségben történt elhelyezése során jelentkeztek az alhasi fájdalmai. (fellebbezés 2. oldal 6.

bekezdés) A peradatok szerint kétséges, hogy ezt a felperes közölte-e a szolgálatot teljesítő rendőrökkel. A 2015. október 7. napján tett személyes előadása alapján, miszerint „arra már pontosan nem emlékszem, hogy ki és mikor kérdezte meg, hogy kérek-e orvosi vizsgálatot „, (24.P.21.125/2015/8. jkv. 4. oldal) – kijelentés is arra utal, hogy a vizsgálat lehetőségét felajánlották a felperes részére, míg a panasztestület határozatának 16. oldalán rögzített rendőri jelentés arról számolt be, hogy a felperes az orvosi ellátást visszautasította, arra hivatkozva, hogy nincs semmi baja, csak haza akar menni.

Az elsőfokú bíróság ilyen peradatok mellett is okkal tulajdonított jelentősége annak az egészséghöz fűződő személyiségi jogi jogsértés megállapítása és az azzal összefüggésben igényelt nem vagyoni kártérítés megfizetése iránti perben, hogy a felperes nem igazolta kétségmentesen olyan hátrány bekövetkeztét, amelyet a perbeli napon történtek váltottak volna ki. Ez a végkövetkeztetés pedig – a csatolt szakértői vélemény tükrében – akkor is helytálló, ha a rendelkezésre álló igazolt tényeket az elsőfokú bíróságnak a rendőrhatalom intézkedése követelményeként általánosan jelentkező „szükségesség és arányosság követelményének viszonylatában” kellett mérlegelnie. Orvosilag dokumentálatlan, egzakt módon az előállítás következtében megvalósuló egészségromlás hiányában a felperes jogvédelmi igénye megalapozatlan, fellebbezési kérelmének helyt adó döntés hiányában pedig az elsőfokú eljárásban általa előlegezett szakértői költségeket sem igényelheti az ellenérdekű féltől.

A fellebbezési perérték 300.000 forint nem vagyoni kártérítésből, és az elsőfokú eljárás során felmerült 79.248 forint szakértői, és 21.745 forint kiegészítő szakértői díjból áll, mely mindösszesen 400.993 forintot tesz ki.

Ennek figyelembevételével a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésének keretei között állapította meg a másodfokú bíróság a pereszes felperes által az alperesnek fizetendő Áfa-mentes jogtanácsosi díjat.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint köteles megfizetni az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése értelmében felmerült, a fenti rendelkezések alapján 400.993 forint pertárgyértékhez igazodó 32.000 forint fellebbezési illetéket.

Budapest, 2017. június 22.

. Lukács Zsuzsanna s. k.
a tanács elnöke

Kepesné dr. Bekő Borbála s. k.
előadó bíró

Az aláírásban akadályozott
dr. Darvas Zoltán bíró helyett

dr. Lukács Zsuzsanna s. k.
a tanács elnöke